

Lagutskottet

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av strafflagen och 17 § i lagen om statens revisionsverk

INLEDNING

Remiss

Regeringens proposition till riksdagen med förslag till lagar om ändring av strafflagen och 17 § i lagen om statens revisionsverk (RP 231/2018 rd): Ärendet har remitterats till lagutskottet för betänkande.

Sakkunniga

Utskottet har hört

- lagstiftningsråd Lauri Rautio, justitieministeriet
- polisinspektör Jari Pajunen, inrikesministeriet
- specialsakkunnig Suvi Turunen, finansministeriet
- referendarieråd Jarmo Hirvonen, Riksdagens justitieombudsmans kansli
- redovisningsrevisionschef Jaakko Eskola, Statens revisionsverk
- tf. tingsdomare Antti Ristimäki, Birkalands tingsrätt
- statsåklagare Ritva Sahavirta, Riksåklagarämbetet
- polisinspektör Jenni Juslén, Polisstyrelsen
- överinspektör Kimmo Tossavainen, Skatteförvaltningen
- advokat Ville Kivistö, Finlands Advokatförbund
- professor Sakari Melander.

Skriftligt yttrande har lämnats av

- Sannfinländarnas riksdagsgrupp
- Kristdemokratiska riksdagsgruppen
- Svenska riksdagsgruppen
- Vänsterförbundets riksdagsgrupp
- jord- och skogsbruksministeriet
- arbets- och näringsministeriet
- justitiekanslersämbetet
- centralkriminalpolisen
- Tullen
- Livsmedelsverket
- Närings-, trafik- och miljöcentralen i Mellersta Finland
- professor Sakari Melander.

Betänkande LaUB 21/2018 rd

PROPOSITIONEN

Regeringen föreslår lagändringar, som förutsätts av direktivet om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

När det gäller sådana brott som avses i direktivet och som begåtts utanför Finland ska kravet på dubbel straffbarhet som förutsättning för tillämpning av finsk straffrätt slopas då brottet har begåtts av en finsk medborgare eller en person som vid tidpunkten för gärningen eller när rättegången inleds är varaktigt bosatt i Finland.

I fråga om subventionsmissbruk ska det föreskrivas om en grov gärningsform, för vilken kan dömas fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

Det föreslås att straffbestämmelsen om missbruk av tjänsteställning ändras så att bestämmelsen även kan tillämpas på en riksdagsledamot vars uppgift är att förvalta penningmedel eller annan egendom och som i denna uppgift reserverar, anvisar, betalar ut eller använder denna egendom för ett visst ändamål i strid med egendomens syfte och som därigenom skadar eller försöker skada unionens finansiella intressen. Straffbestämmelserna om missbruk av tjänsteställning och grovt missbruk av tjänsteställning ska dessutom mer omfattande än för närvarande kunna tillämpas på en utländsk tjänsteman om gärningen utgör sådan förskingring som avses i direktivet.

Straffansvaret för juridiska personer utvidgas så att det som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer tillämpas på sådant skattebedrägeri och grovt skattebedrägeri som avser mervärdesskatt. Det som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer ska också tillämpas på bedrägeri och grovt bedrägeri, om gärningen utgör i direktivet avsett bedrägeri som riktar sig mot Europeiska unionens finansiella intressen.

Lagen om statens revisionsverk ändras så att revisionsverket underrättar Europeiska byrån för bedrägeribekämpning och Europeiska unionens övriga behöriga myndigheter om alla de gärningar som det får kännedom om när det sköter sitt uppdrag och som kan klassificeras som brott som avses i direktivet.

De föreslagna lagarna avses träda i kraft senast den 6 juli 2019, då direktivet senast ska genomföras.

UTSKOTTETS ÖVERVÄGANDEN

Allmänt

Propositionen gäller nationellt genomförande av det så kallade direktivet om EU-bedrägerier (direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen).

I samarbetet mellan regeringarna i Europeiska unionens medlemsstater har det tidigare antagits en konvention om skydd av Europeiska gemenskapernas finansiella intressen (EGT nr C 316,

Betänkande LaUB 21/2018 rd

27.11.1995, s. 48) samt tre därtill hörande protokoll (EGT nr C 313, 23.10.1996, s. 1, EGT nr C 151, 20.5.1997, s. 1 och EGT nr C 221, 19.7.1997). Finland har satt konventionen och tilläggsprotokollen i kraft nationellt, och de har trätt i kraft även internationellt. Direktivet om EU-bedrägerier baserar sig på konventionen och dess protokoll, men det innehåller i viss utsträckning också nya bestämmelser. När det gäller de medlemsstater som är bundna av direktivet, ersätter direktivet konventionen och dess protokoll. (Se RP, s. 3).

Propositionen granskar relativt ingående relationen mellan direktivet om EU-bedrägerier och den nationella lagstiftningen. I propositionen (RP, s. 7) sägs det att Finlands lagstiftning redan för närvarande relativt bra uppfyller de krav som direktivet om EU-bedrägerier ställer. De viktigaste ändringar som krävs till följd av direktivet gäller komplettering av strafflagstiftningen.

Det föreslås att 1 kap. om tillämpningsområdet för finsk straffrätt i strafflagen ändras så att bestämmelsen om undantaget från kravet på dubbel straffbarhet vid brott som en finsk medborgare har begått utanför Finland i 1 kap. 11 § 2 mom. gäller fler gärningar än för närvarande. För det första ska undantaget gälla skattebedrägeri enligt 29 kap. 1 eller 2 § i strafflagen, subventionsbedrägeri enligt 29 kap. 5 eller 6 § i den lagen, subventionsmissbruk enligt 29 kap. 7 eller den nya 7 a § i den lagen, penningtvätt enligt 32 kap. 6 eller 7 § i den lagen och bedrägeri enligt 36 kap. 1 eller 2 § i den lagen, om gärningen utgör ett sådant bedrägeri som riktar sig mot Europeiska unionens finansiella intressen som avses i artikel 3 i direktivet om EU-bedrägerier eller ett sådant annat brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen som avses i artikel 4 i det direktivet. För det andra gäller undantaget också en riksdagsledamots, en utländsk tjänstemans eller en ledamot av ett utländskt parlaments sådant missbruk av tjänsteställning som avses i 40 kap. 7 eller 8 § i strafflagen, om gärningen utgör sådan förskingring som avses i artikel 4.3 i direktivet om EU-bedrägerier.

Det föreslås bestämmelser om en grov gärningsform av subventionsmissbruk enligt 29 kap. 7 § i strafflagen. Dessa bestämmelser ska gälla situationer där det subventionsbelopp som är föremål för brottet är synnerligen stort och subventionsmissbruket även som helhet bedömt är grovt. Då ska gärningsmannen dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år för grovt subventionsmissbruk.

Straffbestämmelsen om missbruk av tjänsteställning i 40 kap. 7 § i strafflagen ändras så att bestämmelsen även kan tillämpas på en riksdagsledamot vars uppgift är att förvalta penningmedel eller annan egendom och som i denna uppgift reserverar, anvisar, betalar ut eller använder sådan egendom för ett visst ändamål i strid med egendomens syfte och som därigenom skadar eller försöker skada Europeiska unionens finansiella intressen. Vidare ska 40 kap. 12 § 3 mom. i strafflagen ändras så att straffbestämmelserna om missbruk av tjänsteställning och grovt missbruk av tjänsteställning dessutom mer omfattande än för närvarande också ska kunna tillämpas på en utländsk tjänsteman, om gärningen utgör sådan förskingring som avses i direktivet om EU-bedrägerier. Dessutom fogas det till 40 kap. 12 § 4 mom. hänvisningar till 7 § 2 mom. och 8 § 1 mom. i kapitlet, med stöd av vilken även en ledamot av ett utländskt parlament kan dömas för missbruk av tjänsteställning när de förutsättningar som avses i bestämmelsen uppfylls.

Det föreslås att straffansvaret för juridiska personer ska utvidgas när det gäller två typer av brott. För det första ska bestämmelserna om juridiska personers straffansvar tillämpas i enlighet med

Betänkande LaUB 21/2018 rd

förslaget till ändring av 29 kap. 10 § i strafflagen på sådant skattebedrägeri och grovt skattebedrägeri som avser mervärdesskatt. Dessutom ska bestämmelserna om juridiska personers straffansvar tillämpas i enlighet med förslaget till ändring av 36 kap. 9 § i strafflagen också på bedrägeri och grovt bedrägeri, om gärningen utgör ett sådant bedrägeri som riktar sig mot EU:s finansiella intressen och som avses i direktivet om EU-bedrägerier.

Det föreslås också att definitionerna av skatt och subvention i 29 kap. 9 § i strafflagen ändras så att det i stället för att i dem hänvisa till de avgifter som tas ut för Europeiska gemenskapernas räkning och Europeiska gemenskapernas budgetar hänvisa till de avgifter som tas ut för Europeiska unionen och Europeiska unionens budgetar.

Utöver de ändringar som föreslås i strafflagen fogas det till 17 § i lagen om statens revisionsverk (676/2000) ett nytt moment, enligt vilket revisionsverket ska underrätta Europeiska byrån för bedrägeribekämpning och Europeiska unionens övriga behöriga myndigheter om alla de omständigheter som det upptäcker när det sköter sitt uppdrag och som skulle kunna innebära ett brott som avses i artikel 3, 4 eller 5 i direktivet om EU-bedrägerier.

Sammantaget sett anser lagutskottet att propositionen är behövlig och fyller sitt syfte. Utskottet tillstyrker lagförslagen, men med följande kommentarer och ändringsförslag.

Genomförandet av direktivet

Direktivet genomförs i överensstämmelse med regeringen Sipiläs program enligt vilket man vid genomförandet av EU-författningar ska avhålla sig från att skapa ytterligare nationell reglering (se RP, s. 3). Av denna anledning föreslås det i denna proposition endast sådana ändringar som genomförandet av direktivet har ansetts förutsätta. Direktivet är minimireglering, så striktare bestämmelser i den nationella lagstiftningen än den miniminivå som direktivet förutsätter orsakar inte ändringsbehov.

Lagutskottet anser att detta tillvägagångssätt, att man vid genomförandet av direktivet endast gör de nödvändiga ändringarna, är befogat också i övrigt. Som följd av ett enskilt unionsinstrument är det inte motiverat att gå in för att genomföra till område och konsekvenser omfattande ändringar som gäller den straffrättsliga lagstiftningen. Utskottets uppfattning är att propositionens tillvägagångssätt motsvarar det som tillämpats vid tidigare nationellt genomförande av rambeslut och direktiv om tillnärmning av materiell straffrätt.

Utskottet noterar att det i propositionens förslag till bestämmelser används ett sätt för verkställande där det delvis hänvisas direkt till det direktiv som ska genomföras i stället för att det exakta innehållet och karakteristiken i direktivets specifika punkter skulle ha öppnats upp i bestämmelsen i strafflagen.

I propositionsmotiven (RP, s. 11) sägs det att det har bedömts som mycket svårt i tekniskt hänseende att i strafflagen beskriva de ställen i direktivet om EU-bedrägerier som hänvisningarna till det direktivet avser, med beaktande av att det i ärendet inte anses föreligga motiverade nationella behov att utvidga området för straffbart beteende mer än vad som förutsätts i direktivet om EU-bedrägerier. I motiven sägs att genom den valda genomförandetekniken har man sålunda velat sä-

Betänkande LaUB 21/2018 rd

kerställa att de föreslagna ändringarna av strafflagen begränsar sig till dem som förutsätts av direktivet om EU-bedrägerier och att bestämmelserna med hänsyn till den straffrättsliga legalitetsprincip som fastställs i 8 § i grundlagen är exakt avgränsade. Å andra sidan har man genom den valda genomförandetekniken velat säkerställa att den nationella lagstiftningen efter ändringarna säkert uppfyller det som förutsätts av direktivet om EU-bedrägerier, så att all den verksamhet som avses i det direktivet faller utanför det område som omfattas av de nationella bestämmelserna. Alltjämt är bedömningen enligt motiven att slopandet av hänvisningarna till direktivet om EU-bedrägerier i de bestämmelser där de föreslagits skulle leda till att dessa bestämmelser blir svårare att läsa, eftersom de ställen i direktivet som det hänvisas till har ett synnerligen omfattande och detaljerat innehåll. I hänvisningarna anges exakt vissa artiklar och enskilda led i dem i direktivet om EU-bedrägerier, så att de bestämmelser som innehåller hänvisningar är så noggrant avgränsade som möjligt.

Lagutskottet anser i ljuset av det som sägs ovan och efter att ha bedömt de uppgifter det fått att det föreslagna genomförandesättet också i fråga om direktivhänvisningarna är befogat i detta sammanhang.

Missbruk av tjänsteställning

I propositionen sägs att med anledning av skyldigheterna enligt artikel 4.3 och 4.4 i direktivet om EU-bedrägerier fogas det till 40 kap. 7 § i strafflagen ett nytt 2 mom., med stöd av vilket även en riksdagsledamot kan dömas för missbruk av tjänsteställning när de förutsättningar som avses i bestämmelsen uppfylls. En förutsättning är för det första att riksdagsledamoten har till uppgift att förvalta penningmedel eller annan egendom. En riksdagsledamot gör sig skyldig till sådana gärningar som avses i momentet, om han eller hon i sin uppgift reserverar, anvisar, betalar ut eller använder dessa penningmedel eller denna egendom för ett visst ändamål i strid med penningmedlens eller egendomens syfte och därigenom skadar eller försöker skada unionens i artikel 2.1 a i direktivet om EU-bedrägerier avsedda finansiella intressen.

Lagutskottet har bedömt den föreslagna bestämmelsen för det första med avseende på om den föreslagna bestämmelsen i 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen är adekvat med avseende på legalitetsprincipen och på så sätt tillräckligt tydlig och väl avgränsad.

Efter att ha bedömt den föreslagna bestämmelsen och den erhållna utredningen i sin helhet anser lagutskottet att den föreslagna bestämmelsen inte innehåller öppna rekvisit för gärningssättet eller andra öppna rekvisitselement som skulle kunna anses vara problematiska med avseende på legalitetsprincipen.

I det föreslagna 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen är en förutsättning för straffbart beteende att riksdagsledamoten har till uppgift att förvalta penningmedel eller annan egendom. Med uttrycket "förvalta /---/ egendom" avses enligt utskottets uppfattning exempelvis en situation där det nationellt kan beslutas om allokering av unionens medel till mottagarna i enlighet med specialvillkor i unionens lagstiftning. Det motsvarar enligt utskottets uppfattning också den allmänspråkliga betydelsen av uttrycket "förvalta egendom" och blir på så sätt inte problematiskt med avseende på den straffrättsliga legalitetsprincipen. Enligt propositionsmotiven (RP, s. 64) och skäl 9 i ingressen till direktivet kan med förvaltning avses en uppgift med ansvar eller en uppgift som omfattar

Betänkande LaUB 21/2018 rd

agerande i övervakande egenskap. En förutsättning för straffbart beteende är dessutom att en riksdagsledamot i denna uppgift som gäller förvaltning av egendom reserverar, anvisar, betalar ut eller använder dessa penningmedel eller denna egendom för ett visst ändamål i strid med penningmedlens eller egendomens syfte. De i bestämmelsen använda uttrycken "reserverar", "anvisar", "betalar ut" eller "använder" är enligt utskottets uppfattning till sitt allmänspråkliga betydelseinnehåll tydliga och motsvarar till saken hänförligt etablerat språkbruk bättre än direktivets formulering "att göra åtaganden eller betala ut medel eller anslå eller använda tillgångar".

Utskottet anser att det kan ses som en brist i propositionen att motiven i praktiken knappt alls granskar vad som avses med de uttryck som används i det föreslagna 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen. Det hänför sig delvis till att enligt utredning till utskottet har det i beredningen av det nationella genomförandet av direktivet inte aktualiserats exempel på sådana praktiska situationer där en riksdagsledamot skulle sköta den uppgift som avses i direktivet och vid skötseln av denna uppgift skulle ha förfarit på ett sätt som enligt direktivet vore straffbart. Med andra ord har det inte ansetts finnas ett behov för bestämmelsen ur ett nationellt perspektiv, utan frågan gäller uttryckligen att genomföra åläggandet i direktivet på bästa sätt med avseende på nationell lagstiftning. Det oaktat anser utskottet att bestämmelsen ändå inte av ovan anförda skäl bör anses stå i strid med de krav som uppställs av den straffrättsliga legalitetsprincipen. Till denna bedömning bidrar också att den föreslagna bestämmelsen innehåller en uttrycklig hänvisning till unionens finansiella intressen som avses i artikel 2.1a i direktivet om EU-bedrägerier, vilket avgränsar bestämmelsens tillämpningsområde.

I ljuset av det sagda menar lagutskottet att den föreslagna bestämmelsen i en samlad bedömning är tillräckligt noggrant avgränsad och exakt med avseende på den straffrättsliga legalitetsprincipen. Inte heller enligt den expert på författningsrätt som lagutskottet hört uttryckligen om denna princip bör den föreslagna straffbestämmelsen anses vara problematisk med avseende på den straffrättsliga legalitetsprincipen som avses i 8 § i grundlagen.

Den föreslagna bestämmelsen om missbruk av tjänsteställning är i sig straffbar endast som uppsåtlig, men att förorsaka eller försöka förorsaka skada som avses i den föreslagna bestämmelsen kan komma att bedömas också genom sannolikhets uppsåt som avses i 3 kap. 6 § i strafflagen, varvid det skulle räcka med att riksdagsledamoten har beräknat att hans eller hennes handling åtminstone övervägande sannolikt skadar unionens finansiella intressen.

Efter att ha bedömt inkommen utredning om ärendet anser lagutskottet att det krav på uppsåt som förutsätts i bestämmelsen bör preciseras så att det uttryckliga syftet för den verksamhet som avses i bestämmelsen är att skada unionens finansiella intressen. Bestämmelsen ska med andra ord kompletteras med ett villkor gällande så kallad förhöjt uppsåt. Då avgränsas området för straffbart beteende till klandervärda gärningar, och utöver det förtydligas regleringens tillämpningsområde. Även om den uttryckliga förutsättningen för tillämpningen enligt den föreslagna bestämmelsen är att riksdagsledamoten har till uppgift att förvalta penningmedel eller annan egendom, vore det klart att senast i och med ett förhöjt uppsåtskrav kan exempelvis en situation där en ledamot i plenum beslutar om statsbudgeten och medlen i budgeten är kopplade till unionens medel inte som sådan ens hypotetiskt bedömas som i bestämmelsen avsedd verksamhet även om ledamoten till vissa delar skulle betvivla sakligheten i allokeringen av medlen i budgeten med avse-

Betänkande LaUB 21/2018 rd

ende på EU-lagstiftningen. Utskottet föreslår som närmare beskrivs i detaljmotiven att ett krav på förhöjt uppsåt ska inkluderas i bestämmelsen om ledamöter.

Enligt den gällande strafflagen kan riksdagsledamöter inte göra sig skyldiga till tjänstebrott som avses i 40 kap. i strafflagen. Ledamöterna är inga tjänstemän, och straffrättsligt tjänsteansvar omfattar inte dem. Exempelvis bestämmelser om mutbrott som gäller riksdagsledamöter ingår som separata bestämmelser i 40 kap. 4 och 4 a §. Utskottet ser det i grunden som problematiskt att regleringen om ledamöter på i propositionen avsett sätt inkluderas i regleringen om missbruk av tjänsteställning i 40 kap. 7 § i strafflagen. Efter att ha bedömt propositionen och inkommen utredning anser lagutskottet att den ovannämnda principen att riksdagsledamöterna inte har tjänsteansvar inte i samband med det nationella genomförandet av direktivet om EU-bedrägerier bör ändras och att det inte legislativt bör antas lösningar som kunde skapa oklarhet i denna princip eller öppna för eventuella felaktiga tolkningar. Trots att regleringen om riksdagsledamöter i den föreslagna 40 kap. 7 § i strafflagen har avskilts till ett separat moment blir den föreslagna regleringen ändå problematisk eftersom en riksdagsledamot skulle kunna dömas för missbruk av tjänsteställning.

Därför föreslår utskottet som närmare beskrivs i detaljmotiven att regleringen om riksdagsledamöter ska avdelas i egna paragrafer genom att inkludera en ny 8 a och 8 b § i 40 kap. i strafflagen. Utskottet anser det i sig ändamålsenligt att de föreslagna nya paragraferna i grunden motsvarar regleringslösningarna i 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen. Utskottets ändringsförslag kräver justering också i strafflagens 1 kap. 11 § 2 mom. 12 punkt, 40 kap. 7 och 8 § samt 12 § 4 mom.

DETALJMOTIVERING

1. Lag om ändring av strafflagen

1 kap. Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

11 §. Kravet på dubbel straffbarhet. Paragrafen innehåller en bestämmelse med koppling till kravet på dubbel straffbarhet. I 2 mom. föreskrivs det om de fall som finsk lag tillämpas på, även om det i lagen på gärningsorten inte föreskrivs något straff för gärningen. I propositionen föreslås ändringar i 2 mom. som krävs på grund av genomförandet av direktivet.

I propositionen föreslås att momentet ska kompletteras bland annat med en ny 12 punkt där det hänvisas till missbruk av tjänsteställning som avses i 40 kap. 7 § och grovt missbruk av tjänsteställning som avses i 8 § under förutsättningar som det föreskrivs närmare om i 12 punkten. Av ovan i allmänna motiven beskrivna orsaker föreslår utskottet att regleringen av en ledamots missbruk av unionens medel ska bli nya 40 kap. 8 a och 8 b § i strafflagen i stället för att regleringen skulle ingå i 40 kap. 7 och 8 § i strafflagen. Därför föreslår utskottet att 1 kap. 11 § 2 mom. 12 punkten kompletteras med hänvisningar också till de av utskottet föreslagna 40 kap. 8 a och 8 b § i strafflagen.

Betänkande LaUB 21/2018 rd

29 kap. Om brott mot den offentliga ekonomin

9 §. Definitioner och ansvarsfördelning. Paragrafen innehåller bestämmelser om definitioner och ansvarsfördelning. I propositionen föreslås att 1 och 2 mom. ska ändras så att "Europeiska gemenskaperna" ändras till "Europeiska unionen".

I propositionen RP 65/2018 rd föreslås att i strafflagen görs de tekniska ändringar som den reform som gäller inrättandet av landskapen och ordnandet av social- och hälsovården förutsätter. I den propositionen föreslås att 29 kap. 9 § 2 och 4 mom. i strafflagen ska ändras. Den propositionen och den nu aktuella propositionen bör samordnas eftersom bägge propositionerna ändrar paragrafens 2 mom. Det som i sak ändras i propositionen RP 65/2018 rd härvidlag är att landskapet tillfogas i 2 mom. 1 punkten. I den nu aktuella propositionen föreslås ingen ändring i innehållet i 2 mom. 1 punkten. För att ordningsföljden för ikraftträdandet för de lagar som nämns i de nämnda propositionerna inte ska ha betydelse, föreslår lagutskottet att det i den nu aktuella propositionen i stället för 1 och 2 mom. endast ändras *1 mom. och 2 mom. 2 punkten*. Detta kräver också justering i *ingressen* till lagförslaget. I propositionen RP 65/2018 rd bör i detta avseende i stället för 2 och 4 mom. endast ändras 2 mom. 1 punkten och 4 mom.

40 kap. Om tjänstebrott

7 §. Missbruk av tjänsteställning. Paragrafen innehåller en bestämmelse om straff för missbruk av tjänsteställning. Med anledning av skyldigheterna enligt artikel 4.3 och 4.4 i direktivet om EU-bedrägerier fogas det till paragrafen ett nytt 2 mom., med stöd av vilket även en riksdagsledamot kan dömas för missbruk av tjänsteställning när de förutsättningar som avses i bestämmelsen uppfylls. Med anledning av ändringen blir paragrafens nuvarande 2 mom. nytt 3 mom. med vissa justeringar i momentet.

Av orsaker som beskrivs i allmänna motiven föreslår lagutskottet för ledamöternas del att bestämmelserna som gäller skada för unionens finansiella intressen ska sorteras i en separat 8 a och 8 b §. Således behöver 7 § inte ändras. Därför föreslår lagutskottet i avvikelse från propositionen att 7 § inte ändras. Utskottets förslag kräver också justering i *ingressen* till lagförslaget.

8 §. Grovt missbruk av tjänsteställning. Paragrafen innehåller en bestämmelse om straff för grovt missbruk av tjänsteställning. Paragrafen om grovt missbruk av tjänsteställning ändras till följd av ändringarna av straffbestämmelserna om missbruk av tjänsteställning. Till paragrafen fogas som eventuell gärningsman en riksdagsledamot, eftersom paragrafen för närvarande endast gäller tjänstemän. Dessutom avskiljs bestämmelsen om avsättning till ett nytt 2 mom. samtidigt som det i momentets ordalydelse beaktas att momentet endast kan tillämpas på en tjänsteman.

Av orsaker som beskrivs i allmänna motiven föreslår lagutskottet för ledamöternas del att bestämmelserna som gäller skada för unionens finansiella intressen ska sorteras i en separat 8 a och 8 b §. Således behöver 8 § inte ändras. Därför föreslår lagutskottet i avvikelse från propositionen att 8 § inte ändras. Utskottets förslag kräver också justering i *ingressen* till lagförslaget.

8 a §. Missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot (Ny). Av orsaker som beskrivs ovan i allmänna motiven föreslår lagutskottet för ledamöternas del att bestämmelserna

Betänkande LaUB 21/2018 rd

som gäller skada för unionens finansiella intressen ska sorteras i en separat 8 a och 8 b §. Därför föreslår utskottet en ny 8 a § som innehåller grundformen av missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot. Utskottets förslag till bestämmelse motsvarar i grunden de i propositionen föreslagna regleringslösningarna i 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen. Som det framgår av detaljmotiven till 7 § ovan behövs paragrafen på grund av åläggandena enligt artikel 4.3 och 4.4 i direktivet.

I överensstämmelse med utskottets förslag till paragraf kan en riksdagsledamot som har i uppdrag att förvalta penningmedel eller annan egendom dömas för missbruk av Europeiska unionens medel. En riksdagsledamot gör sig skyldig till sådana gärningar som avses i straffbestämmelsen, om han eller hon i sin uppgift reserverar, anvisar, betalar ut eller använder dessa penningmedel eller denna egendom för ett visst ändamål i strid med penningmedlens eller egendomens syfte för att skada unionens i artikel 2.1 a i direktivet om EU-bedrägerier avsedda finansiella intressen. Bestämmelsens straffskala är böter eller högst två år fängelse, det vill säga det samma som i fråga om det i propositionen föreslagna 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen om missbruk av tjänsteställning.

I propositionsmotiven (RP, s. 63—64) konstateras det i analogi med det som konstateras om 40 kap. 7 § 2 mom. i strafflagen att reservering, anvisning, utbetalning eller användning av penningmedel eller egendom för ett visst ändamål kan tänkas tidsmässigt vanligen ske i denna ordning, och punkterna i den föreslagna bestämmelsen återger typfallet för de olika skedena av verksamheten, även om det också är möjligt att verksamheten samtidigt motsvarar flera av de åtgärder som avses i punkterna. Det väsentliga är att agerande på redan ett av dessa sätt räcker för att uppfylla det föreslagna rekvisitet.

På motsvarande sätt förtydligas i överensstämmelse med det som konstateras i propositionsmotiven (RP, s. 64) innehållet i de handlingar som avses i artikel 4.3 i direktivet om EU-bedrägerier i direktivets skäl 9 i ingressen, enligt vilket i artikeln med förvaltning kan avses en uppgift med ansvar eller en uppgift som omfattar agerande i övervakande egenskap. Med unionens finansiella intressen avses i enlighet med artikel 2.1 a i direktivet om EU-bedrägerier alla inkomster, utgifter och tillgångar som omfattas av, förvärvats genom eller ska betalas till i) unionens budget, ii) budgetarna för unionens institutioner, organ och byråer som upprättats i enlighet med fördragen eller budgetar som direkt eller indirekt förvaltas och övervakas av dem.

Utskottets förslag till bestämmelse i 8 a § avviker från bestämmelsen i den föreslagna 7 § 2 mom. i propositionen på så sätt, att till bestämmelsen av orsaker som det redogörs för i allmänna motiven fogas en så kallad förutsättning gällande förhöjt uppsåt. I överensstämmelse med utskottets förslag till bestämmelse är en förutsättning för straffbarhet att det uttryckliga syftet för den verksamhet som avses i bestämmelsen är att skada unionens finansiella intressen.

Utskottets förslag till bestämmelse avviker från förslaget till 7 § 2 mom. i propositionen också på så sätt att en gärning som inte har framskridit längre än till försöksstadiet inte är straffbar direkt på grundval av ordalydelsen i bestämmelsen. Enligt utredning till utskottet från justitieministeriet anses straffbestämmelsen likväl uppfylla kriminaliseringsåläggandet i artikel 4.3, som förutsätter bland annat att unionens finansiella intressen skadas. I utskottets förslag till rekvisit ingår inte något villkor om att skada ska ha uppstått. Däremot räcker det med att ledamotens avsikt har varit att

Betänkande LaUB 21/2018 rd

skada unionens finansiella intressen. Därför förutsätter genomförandet av direktivet enligt erhållen utredning inte separat kriminalisering av försök. Den föreslagna lösningen harmonierar också med övrig nationell lagstiftning som gäller genomförandet av direktivet. Exempelvis i straffbestämmelsen i 7 § i 40 kap. i strafflagen som gäller missbruk av tjänsteställning och som anses uppfylla skyldigheten till kriminalisering i fråga om tjänstemän enligt artikel 4.3 i direktivet är en gärning som stannar på försöksstadiet ännu inte straffbar. Men i rekvisitet för missbruk av tjänsteställning ingår inte ett villkor om förorsakad skada och på den grunden har det inte ansetts föreligga ett av direktivet förorsakat behov för separat kriminalisering av försök till gärning.

Det kan vara fråga om en sådan situation som avses i utskottets förslag till bestämmelse i analogi med det som konstateras i propositionsmotiven (s. 64) till exempel när en riksdagsledamot har till uppgift att förvalta penningmedel som betalas ut från en av unionens fonder, eller åtminstone övervaka användningen av penningmedlen, och han eller hon i denna uppgift reserverar, anvisar, betalar ut eller använder penningmedlen till något annat än det som han eller hon vet är fondens syfte för att skada unionens finansiella intressen.

8 b §. Grovt missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot (Ny). Av orsaker som beskrivs ovan i allmänna motiven föreslår lagutskottet för ledamöternas del att bestämmelserna som gäller skada för unionens finansiella intressen ska sorteras i en separat 8 a och 8 b §. Därför föreslår utskottet en ny 8 b § som innehåller den grova gärningsformen av missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot. Utskottets förslag till bestämmelse motsvarar i grunden den i propositionen avsedda regleringen i 40 kap. 8 § i strafflagen.

Enligt utskottets förslag till ny 8 b § ska en riksdagsledamot dömas för grovt missbruk av Europeiska unionens medel till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år, om en riksdagsledamot genom grovt missbruk av Europeiska unionens medel eftertraktar avsevärd nytta eller åsyftar särskilt kännbar olägenhet eller skada och brottet även som en helhet bedömt är grovt.

Strukturen i paragrafen följer den etablerade ordalydelse för grov gärningsform som infördes vid den fullständiga omarbetningen av strafflagen. I enlighet med ordalydelsen förutsätter tillämpningen av den grova gärningsformen för det första att en kvalificeringsgrund som nämns i den uttömmande exempelförteckningen i straffbestämmelsen föreligger. Den grund som kvalificerar missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot som grovt är enligt förslaget att det med gärningen eftertraktas avsevärd nytta eller att det för Europeiska unionen åsyftas särskilt kännbar olägenhet eller skada. Bedömningen av när det handlar om avsevärd nytta eller särskilt kännbar olägenhet eller skada ska göras genom allmänna riktmärken. Sålunda är det fråga om en objektiv värdering, och det är inte möjligt att ge exakta anvisningar om belopp. Enligt en utredning från justitieministeriet till utskottet kan utgångspunkten dock vara de för andra brott etablerade gränser inom rättspraxis som gäller bedömning av hur betydande till exempel nyttan eller skadan är. Om nyttan eller skadan är 100 000 euro eller mer kan det i vilket fall som helst allmänt antas att det handlar om en avsevärd nytta eller särskilt kännbar olägenhet eller skada eftersom beloppet klart överskrider de i sammanhanget etablerade gränserna i rättspraxis.

Dessutom krävs det att gärningen också som en helhet bedöms som grov. Det är fråga om en helhetsbedömning. Utskottets förslag till bestämmelse innehåller den straffskala som av hävd tillämpas vid grova ekonomiska brott, dvs. fängelse i minst fyra månader och högst fyra år. Straffska-

Betänkande LaUB 21/2018 rd

lan uppfyller också åläggandet om ett maximistraff på minst fyra års fängelse i artikel 7.3 i direktivet om EU-bedrägerier. Straffskalan är densamma som vid grovt missbruk av tjänsteställning enligt 40 kap. 8 § i strafflagen, med vilken direktivets ålägganden enligt propositionen skulle ha uppfyllts i detta avseende.

Utskottets förslag till bestämmelse innehåller inte den kvalificeringsgrund för grovt missbruk av tjänsteställning (40 kap. 8 § i strafflagen) som ingår i propositionen som gäller att brottet begås särskilt planmässigt eller hänsynslöst.

De väsentligaste kvalificeringsgrunder med avseende på de rättsobjekt som ska skyddas genom kriminaliseringen enligt direktivet (tryggande av EU:s medel) är enligt utredning till utskottet uttryckligen antingen att det med brottet eftertraktas avsevärd nytta eller att man försöker förorsaka Europeiska unionen särskilt kännbar olägenhet eller skada. Genom att tillfoga den grova gärningsformen vill man tillmötesgå den skyldighet enligt artikel 7.3 i direktivet där det sägs att brotten ska beläggas med ett maximistraff på minst fyra års fängelse, om brotten inbegriper betydande skada eller fördelar. Kvalificeringsgrunden om särskild planmässighet eller hänsynslöshet är inte väsentlig i detta avseende, och därför är det inte befogat att inkludera den i bestämmelsen. På så sätt har straffbestämmelsens omfattning också i detta avseende gjorts snävare än vad som föreslås i propositionen, vilket enligt utskottets uppfattning är befogat eftersom behovet av en straffbestämmelse som gäller riksdagsledamöter i praktiken bara baserar sig på att uppfylla skyldigheterna i direktivet.

12 §. Bestämmelser om tillämpningsområdet. Paragrafen innehåller bestämmelser som gäller tillämpningsområdet för 40 kap. i strafflagen, där det görs de justeringar som behövs för att genomföra direktivet.

Paragrafens 4 mom. innehåller de där avsedda bestämmelsernas tillämplighet även på ledamöter av utländska parlament. Momentet föreslås i propositionen bli ändrat så att till momentet fogas hänvisningar till 40 kap. 7 § 2 mom. och 8 § 1 mom. i strafflagen. Bestämmelserna gäller i propositionen missbruk av tjänsteställning och grovt missbruk av tjänsteställning som också en riksdagsledamot enligt förutsättningarna i de nämnda bestämmelserna skulle kunna göra sig skyldig till.

Av orsaker som beskrivs i allmänna motiven och ovan i detaljmotiven föreslår lagutskottet för ledamöternas del att bestämmelserna som gäller skada för unionens finansiella intressen ska sorteras i en separat 8 a och 8 b §. Därför föreslår utskottet att hänvisningarna till 7 § 2 mom. och 8 § 1 mom. i 4 mom. stryks och ersätts med hänvisningar till de av utskottet föreslagna 8 a och 8 b §.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Lagutskottets förslag till beslut:

Riksdagen godkänner lagförslag 2 i proposition RP 231/2018 rd utan ändringar.

Betänkande LaUB 21/2018 rd

Riksdagen godkänner lagförslag 1 i proposition RP 231/2018 rd med ändringar. (*Utskottets ändringsförslag*)

Utskottets ändringsförslag

1.

Lag

om ändring av strafflagen

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i strafflagen (39/1889) 1 kap. 11 § 2 mom., 29 kap. 9 § 1 mom. och 2 mom. 2 punkten och 10 §, 36 kap. 9 § samt 40 kap. 7, 8 och 12 §,
sådana de lyder, 1 kap. 11 § 2 mom. i lag 376/2015, 29 kap. 9 § 1 mom. och 2 mom. 2 punkten i lag 814/1998 och 10 § i lag 61/2003, 36 kap. 9 § i lag 514/2003 samt 40 kap. 7 § i lag 604/2002, 8 § i lag 792/1989 och 12 § i lagarna 604/2002, 637/2011 och 302/2014, samt
fogas till 29 kap. en ny 7 a § och till 40 kap. nya 8 a och 8 b § som följer:

1 kap.

Om tillämpningsområdet för finsk straffrätt

11 §

Kravet på dubbel straffbarhet

Även om det i lagen på gärningsorten inte föreskrivs något straff för gärningen, tillämpas finsk lag på gärningen om den har begåtts av en finsk medborgare eller en i 6 § 3 mom. 1 punkten avsedd person och straff för gärningen föreskrivs

1) i 11 kap. 5 eller 6 §, om gärningen utgör sådan krigsförbrytelse eller grov krigsförbrytelse eller medverkan till sådana, som avses i artikel 15 i det andra protokollet till konventionen om skydd för kulturogendom i händelse av väpnad konflikt (FördrS 93/1994),

2) med stöd av 15 kap. 12 a § i 1—9 § i det kapitlet,

3) i 16 kap. 1—3 § och även om en person som avses i 40 kap. 11 § 2, 3 eller 5 punkten eller en sådan utländsk tjänsteman som är anställd hos Internationella brottmålsdomstolen är föremål för brottet,

Betänkande LaUB 21/2018 rd

4) i 16 kap. 13, 14, 14 a eller 14 b § och även om dessa paragrafer tillämpas med stöd av 20 § i det kapitlet,

5) i 17 kap. 18, 18 a eller 19 §,

6) i 20 kap. 1, 2, 4, 5, 6, 7 eller 8 a—8 c §,

7) i 20 kap. 9 eller 9 a §, om gärningen riktar sig mot en person som är under arton år,

8) i 21 kap. 5 eller 6 §, 22 kap. 1 eller 2 § eller 25 kap. 8 §, om gärningen utgör sådant tvingande till äktenskap som avses i artikel 37, sådan kvinnlig könsstypning som avses i artikel 38 eller sådan tvångsabortering eller tvångssterilisering som avses i artikel 39 i Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet (FördrS 53/2015),

9) i 29 kap. 1, 2, 5—7 eller 7 a §, 32 kap. 6 eller 7 § eller 36 kap. 1 eller 2 §, om gärningen utgör ett sådant bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen som avses i artikel 3.2 eller ett sådant annat brott som riktar sig mot unionens finansiella intressen som avses i artikel 4.1—4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen,

10) i 30 kap. 7, 7 a, 8 eller 8 a § och även om dessa paragrafer tillämpas med stöd av 14 § i det kapitlet,

11) i 40 kap. 1—4 eller 4 a §, om gärningsmannen är en riksdagsledamot, en utländsk tjänsteman eller en ledamot av ett utländskt parlament, eller

12) i 40 kap. 7, 8, 8 a eller 8 b §, om gärningen utgör sådan förskingring som avses i artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen och gärningsmannen är en riksdagsledamot, en utländsk tjänsteman eller en ledamot av ett utländskt parlament.

29 kap.

Om brott mot den offentliga ekonomin

7 a §

Grovt subventionsmissbruk

Om vid subventionsmissbruk det subventionsbelopp som är föremål för brottet är synnerligen stort och subventionsmissbruket även bedömt som en helhet är grovt, ska gärningsmannen för *grovt subventionsmissbruk* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

9§

Definitioner och ansvarsfördelning

Med *skatt* avses i detta kapitel även

1) förskott på skatt och offentlig avgift som kan jämföras med skatt, och

2) en avgift som tas ut för Europeiska unionens räkning och som ska redovisas till Europeiska unionen för att inkluderas i Europeiska unionens allmänna budget eller de budgetar som förvaltas av Europeiska unionen eller för dess räkning.

Betänkande LaUB 21/2018 rd

Med *subvention* avses i detta kapitel ekonomiskt stöd som beviljas för något annat ändamål än privat konsumtion

~~1) antingen enligt lag eller efter prövning av statens, en kommuns eller något annat offentligt samfunds medel eller, enligt vad som särskilt föreskrivs i lag, av en sammanslutnings- eller stiftelses medel, eller~~

2) ur Europeiska unionens allmänna budget eller de budgetar som förvaltas av Europeiska unionen eller för dess räkning.

10 §

Straffansvar för juridiska personer

I fråga om sådant skattebedrägeri och grovt skattebedrägeri som avser mervärdesskatt eller som avser skatt enligt 9 § 1 mom. 2 punkten samt på subventionsbedrägeri, grovt subventionsbedrägeri, subventionsmissbruk och grovt subventionsmissbruk tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

36 kap.

Om bedrägeri och annan oredlighet

9 §

Straffansvar för juridiska personer

På bedrägeri som avses i 1 § 2 mom. i detta kapitel och på grovt bedrägeri som har begåtts så som anges i det momentet tillämpas vad som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer.

Det som föreskrivs om straffansvar för juridiska personer tillämpas även på brott som avses i 1 och 2 § i detta kapitel, om gärningen utgör ett sådant bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen som avses i artikel 3.2 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

Betänkande LaUB 21/2018 rd

40 kap.

Om tjänstebrott

7§

Missbruk av tjänsteställning

Om en tjänsteman i syfte att bereda sig eller någon annan nytta eller orsaka olägenhet eller skada för någon annan

1) bryter mot sin tjänsteplikt enligt bestämmelser eller föreskrifter som ska iakttas i tjänsteutövning, när han eller hon deltar i beslutsfattande eller beredning av beslutsfattande eller utövar offentlig makt i sina andra tjänsteåligganden, eller

2) missbrukar sin ställning i förhållande till någon som står i direkt lydtnadsförhållande till honom eller henne eller under hans eller hennes omedelbara tillsyn,

ska tjänstemannen för *missbruk av tjänsteställning* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

För missbruk av tjänsteställning döms även en riksdagsledamot som har i uppdrag att förvalta penningmedel eller annan egendom och i detta uppdrag reserverar, anvisar, betalar ut eller använder denna egendom för ett visst ändamål i strid med egendomens syfte, och som därigenom skadar eller försöker skada unionens finansiella intressen som avses i artikel 2.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

En i 1 mom. avsedd tjänsteman kan även dömas till avsättning, om brottet visar att han eller hon är uppenbart olämplig för sitt uppdrag.

8§

Grovt missbruk av tjänsteställning

Om vid missbruk av tjänsteställning

1) eftertraktas avsevärd nytta,

2) åsyftas särskilt kännbar olägenhet eller skada, eller

3) brottet begås särskilt planmässigt eller hänsynslöst,

och missbruket av tjänsteställning även bedömt som en helhet är grovt, ska tjänstemannen eller riksdagsledamoten för grovt missbruk av tjänsteställning dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

En i 1 mom. avsedd tjänsteman ska dessutom dömas till avsättning.

8 a § (Ny)

Missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot

Om en riksdagsledamot som har i uppdrag att förvalta penningmedel eller annan egendom och i detta uppdrag reserverar, anvisar, betalar ut eller använder denna egendom för ett visst ändamål i strid med egendomens syfte för att skada unionens finansiella intressen som avses i artikel 2.1 a i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga

Betänkande LaUB 21/2018 rd

bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen, ska riksdagsledamoten för *missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot* dömas till böter eller fängelse i högst två år.

8 b § (Ny)

Grovt missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot

Om vid missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot

1) eftertraktas avsevärd nytta eller

2) åsyftas särskilt kännbar olägenhet eller skada,

och brottet även bedömt som en helhet är grovt, ska riksdagsledamoten för *grovt missbruk av Europeiska unionens medel som riksdagsledamot* dömas till fängelse i minst fyra månader och högst fyra år.

12 §

Bestämmelser om tillämpningsområdet

Bestämmelserna om tjänstemän i detta kapitel ska även tillämpas på personer som sköter offentliga förtroendeuppdrag och på personer som utövar offentlig makt.

Bestämmelserna i 1—3, 5 och 14 § i detta kapitel tillämpas, med undantag för avsättningspåföljden, även på offentligt anställda arbetstagare.

På utländska tjänstemän tillämpas, med undantag för avsättningspåföljden,

1) 1—3 och 14 § i detta kapitel,

2) 5 och 7—10 § i detta kapitel, om det är fråga om en utländsk tjänsteman som med stöd av ett internationellt avtal eller någon annan internationell förpliktelse på finskt territorium utför kontroll, övervakning, förföljande, upprätthållande av allmän ordning och säkerhet eller förebyggande av brott och förundersökning, eller som på finskt territorium med stöd av lagen om internationell rättshjälp i straffrättsliga ärenden utför förundersökning eller andra tjänsteuppdrag på basis av en begäran om rättshjälp som har framställts eller godkänts av en finsk myndighet,

3) 7 och 8 § i detta kapitel, om gärningen utgör sådan förskingring som avses i artikel 4.3 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

Bestämmelserna i 4, 4 a §, 8 a, 8 b och 14 § i detta kapitel tillämpas även på ledamöter av utländska parlament.

I fråga om tillämpningen i vissa fall av bestämmelserna om straffrättsligt tjänsteansvar föreskrivs särskilt genom lag.

Denna lag träder i kraft den 20 .

2.

Lag

om ändring av 17 § i lagen om statens revisionsverk

I enlighet med riksdagens beslut
ändras i lagen om statens revisionsverk (676/2000) 17 § som följer:

17 §

Anmälan om brott och lämnande av sekretessbelagda uppgifter

Statliga myndigheter, inrättningar, affärsverk och fonder ska göra anmälan om brott när det gäller sådana brott i verksamheten som riktar sig mot medel eller egendom som de förvaltar eller svarar för. Anmälan om brott behöver inte göras, om gärningen med beaktande av omständigheterna kan anses vara ringa.

Revisionsverket ska göra anmälan om brott när det gäller sådana brott som det i sin revisionsverksamhet konstaterar i statliga myndigheters, inrättnings, affärsverks och fonders verksamhet och som riktar sig mot medel eller egendom som dessa förvaltar eller svarar för, om revisionsobjektet inte själv har gjort anmälan om brott. Revisionsverket behöver inte göra någon anmälan, om gärningen med beaktande av omständigheterna ska anses vara ringa.

Revisionsverket ska underrätta Europeiska byrån för bedrägeribekämpning och Europeiska unionens övriga behöriga myndigheter om alla de omständigheter som det upptäcker när det sköter sitt uppdrag och som skulle kunna innebära ett brott som avses i artikel 3, 4 eller 5 i Europaparlamentets och rådets direktiv (EU) 2017/1371 om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

Vid utredning av sådana brott i statliga myndigheters, inrättnings, affärsverks och fonders verksamhet som riktar sig mot medel eller egendom som dessa förvaltar eller svarar för får uppgifter som den statliga myndighet och inrättning, det statliga affärsverk och den statliga fond som saken gäller samt revisionsverket fått i samband med skötseln av sitt uppdrag trots sekretessbestämmelserna lämnas ut till förundersökningsmyndigheterna, polismyndigheterna och andra undersökningsmyndigheter samt åklagarmyndigheterna.

Denna lag träder i kraft den 20 .

Betänkande LaUB 21/2018 rd

Helsingfors 28.2.2019

I den avgörande behandlingen deltog

ordförande Kari Tolvanen saml
vice ordförande Eva Biaudet sv
medlem Eeva-Johanna Eloranta sd
medlem Katja Hänninen vänst
medlem Ari Jalonen blå
medlem Johanna Karimäki gröna
medlem Pia Kauma saml
medlem Suna Kymäläinen sd
medlem Antero Laukkanen kd
medlem Hanna-Leena Mattila cent
medlem Ilmari Nurminen sd
medlem Juha Pylväs cent
medlem Antti Rantakangas cent
medlem Mari-Leena Talvitie saml
medlem Ville Tavio saf.

Sekreterare var

utskottsråd Mikko Monto.

Betänkande LaUB 21/2018 rd
Reservation

RESERVATION

Motivering

Lagutskottets betänkande gäller propositionen med förslag till lagar om ändring av strafflagen och 17 § i lagen om statens revisionsverk (RP 231/2018 rd). Regeringen föreslår lagändringar, som hänför sig till direktivet om bekämpande genom straffrättsliga bestämmelser av bedrägeri som riktar sig mot unionens finansiella intressen.

Paragraferna 8 a och 8 b behandlar ledamöters missbruk och grovt missbruk av EU:s medel. Paragraferna bör strykas av följande orsaker.

Enligt utredning till utskottet finns det ingen möjlighet för en ledamot skulle sköta en uppgift som avses i direktivet. En situation där brottsrekvisitet blir uppfyllt kan således inte bli verklighet.

Riksdagens prestige försvagas om stiftandet av strafflagen blir uteslutande EU-politisk verksamhet och nya punkter i strafflagen stiftas i uppvisningssyfte i strid med vad som är rationellt.

Jag anser att det räcker som nationellt genomförande av direktivet att riksdagsledamöter inte får förvalta EU-medel. Straffrättsliga påföljder bör i enlighet med den så kallade ultima ratio-principen användas endast i sista hand.

Vidare är det egendomligt att det ska förskrivas i strafflagen om missbruk och även grovt missbruk av EU-medel, men inte om motsvarande missbruk av nationella medel.

Den finska strafflagen bör inte direkt underställas EU:s beslutanderätt. Det föreslagna beslutet bidrar till att konsolidera det nuläge där EU får besluta också om Finlands strafflagstiftning.

Förslag

Jag föreslår

att riksdagen godkänner lagförslagen enligt betänkandet, men att 40 kap. 8 a och 8 b § i lagförslag 1 stryks.

Helsingfors 28.2.2019

Ville Tavio saf